

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ
2008-09

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. § 4

Ο ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ ΦΙΛΕΛΛΗΝ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ

Στάδια διδασκαλίας του αρχαίου κειμένου από το πρωτότυπο:

ΜΕΡΟΣ Α

1. Σύντομη αφόρμηση (εικόνα, ιδεοθύελλα, σχολιασμός πλαγιότιτλου, ετυμολογία κ.ά).
2. Διαβάζεται το κείμενο από το/τη διδάσκοντα/ουσα.
3. Σιωπηρή ανάγνωση από τους μαθητές (2' - 3') και μελέτη ερμηνευτικών σχολίων του βιβλίου.
4. Προφορική επεξεργασία του περιεχομένου του κειμένου (νοήματα, ιδέες...), με την υποβολή ερωτήσεων από το διδάσκοντα/διδάσκουσα. (Αξιοποιούνται οι ερωτήσεις, που υπάρχουν στο τέλος του κάθε κειμένου της ενότητας, ή και άλλες. Οι μαθητές απαντούν, εντοπίζοντας στο κείμενο τις σχετικές φράσεις.)
5. Τα παιδιά αφηγούνται προφορικά σε γενικές γραμμές το περιεχόμενο του κειμένου. Ο εκπαιδευτικός βεβαιώνεται ότι όλα τα παιδιά έχουν κατανοήσει το κείμενο.

ΜΕΡΟΣ Β

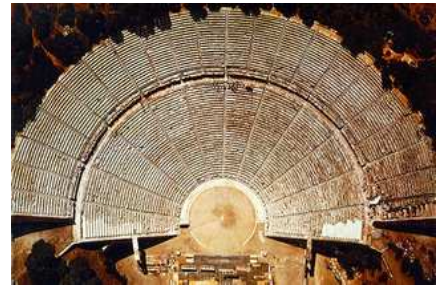
6. Με τη βοήθεια των φύλλων εργασίας και αξιοποιώντας τις ερωτήσεις που υπάρχουν σ' αυτά, ασκούνται οι μαθητές/τριες στην τοποθέτηση των λέξεων του πρωτότυπου κειμένου στη σωστή συντακτική σειρά. Κατά τη συμπλήρωση ο εκπαιδευτικός επεξηγεί **σημαντικά συντακτικά ή γραμματικά φαινόμενα.**

ΜΕΡΟΣ Γ

7. Οι μαθητές, αξιοποιώντας και το λεξιλόγιο του κειμένου, αποδίδουν (μεταφράζουν) στα νέα ελληνικά την υπό εξέταση παράγραφο.
8. Η πορεία που θα ακολουθείται είναι η εξής:
ΟΛΟ → ΜΕΡΟΣ → ΟΛΟ.

Βασικός στόχος, κατά τη διδασκαλία, είναι να αντιλαμβάνονται οι μαθητές τη διαχρονικότητα της ελληνικής γλώσσας. Επιλέγονται λέξεις από το πρωτότυπο κείμενο και καταγράφονται αντίστοιχες λέξεις της νέας ελληνικής, που ανήκουν δηλ. στην ίδια οικογένεια (παραγωγή - σύνθεση).

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. §4

ΜΕΡΟΣ Α

Αφόρμηση για τις §§4-6 (ενδεικτικά)

- Καλούνται οι μαθητές να κάνουν μια σύνοψη των αρετών του Αγησιλάου, έτσι όπως τις κατέγραψαν μέχρι τώρα στον πίνακα που τους δόθηκε στην πρώτη επαφή με το κείμενο.
- Τους υποβάλλεται το ερώτημα τι κυρίως ο Ξενοφών τονίζει μέχρι τώρα, παρουσιάζοντας τον Αγησίλαο. Σίγουρα αυτό που τονίζεται είναι η αγάπη του Σπαρτιάτη βασιλιά προς την πατρίδα του (φιλόπατρις). Παρουσιάζεται έτσι ο Αγησίλαος ως υπόδειγμα φιλοπάτριδος Σπαρτιάτη και φιλοπάτριδος βασιλιά-πολιτικού. (Είναι καλό να διαβαστούν τα σχόλια της σ. 205 του σχολικού εγχειριδίου).
- Καλούνται να σχολιάσουν τον πλαγιότιτλο «φιλέλλην» και να προσπαθήσουν να τον συσχετίσουν με τα δεδομένα της εποχής:
  - Στον 4^ο αιώνα διευρύνεται η έννοια της φιλοπατρίας
  - Έντονη η αίσθηση του ομόφυλου (Περσικοί Πόλεμοι)
  - Η έννοια *φιλόπολις* εξισώνεται με την έννοια *φιλέλλην* (σχόλια σ.206)
- Διαβάζεται ολόκληρη η ενότητα, §§ 4-6 και εντοπίζονται από τους μαθητές οι σχετικές με το θέμα φράσεις:

- συμφορὰν νομίζοντα το νικᾶν ἐν τῷ πρὸς Ἑλληνας πολέμῳ
- «Φεῦ <σου>, ὃ Ἑλλάς, ὁπότε οἱ νῦν τεθνηκότες ἱκανοὶ ἦσαν ζῶντες νικᾶν μαχόμενοι πάντας τοὺς βαρβάρους»
- ὅτι οὐκ ἀνδραποδίξεσθαι δέοι Ἑλληνίδας πόλεις ἀλλὰ σωφρονίζειν

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΑΓΗΣΙΑΛΟΣ, ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. §

Ἐκεῖνος τοίνυν, ἀγγελίας μὲν ἐλθούσης αὐτῷ ὡς ἐν τῇ <ἐν> Κορίνθῳ μάχῃ ὀκτὼ μὲν Λακεδαιμονίων, ἐγγὺς δὲ μύριοι τεθναῖεν <τῶν πολεμίων>, οὐκ ἐφησθεῖς φανερός ἐγένετο, ἀλλ' εἶπεν ἄρα: «Φεῦ <σου>, ᾧ Ἑλλάς, ὁπότε οἱ νῦν τεθνηκότες ἱκανοὶ ἦσαν ζῶντες νικᾶν μαχόμενοι πάντας τοὺς βαρβάρους.

τεθνηκότες = μετοχή Παρακειμένου του ρ. (από) θνήσκω= πεθαίνω

Να αναζητήσετε λέξεις, που να ανήκουν στην ίδια οικογένεια με το πιο πάνω ρήμα.

- Απλές: θνητός, ...,
....., ..., ...
- Σύνθετες: αθάνατος, ...,
....., ..., ...

Ἐκεῖνος (ὁ Ἀγησίλαος)
↓
ἐγένετο φανερός οὐκ ἐφησθεῖς (ὅτι δε χάρηκε)
↓
(πότε;) ἐλθούσης (τίνος;) .....
↓
(δηλαδή;) ὡς .....
.....
.....
ἀλλ' εἶπεν ἄρα:
↓
(τί;) «Φεῦ (αλοίμονό) <σου>, ᾧ Ἑλλάς,
ὁπότε (καθώς) ἦσαν (τίνες;) .....
(τι είδους) .....
↓
(ὡς προς τι ἦταν τέτοιοι;)
.....
.....

φανερός, ἱκανοί, μαχόμενοι, βαρβάρους: Να μεταφέρετε τα επίθετα και τα ουσιαστικά στον αντίθετο αριθμό.

ΕΝΙΚΟΣ	ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

ἀγγελίας ἐλθούσης: Να αναγνωρίσετε γραμματικά τις λέξεις και να τις κλίνετε, τοποθετώντας μαζί και τα άρθρα.

ἡ .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ἐν τῇ <ἐν> Κορίνθῳ μάχη: Με βάση την πιο πάνω φράση, να γράψετε φράσεις που χρησιμοποιούνται μέχρι και σήμερα.

Ἐν βρασμῷ ψυχῆς
.....
.....
.....
.....
.....

Με βάση την επεξεργασία του αποσπάσματος (Ξενοφώντας Ἀγησίλαος, Κεφάλαιο 7. §5 και με βάση το λεξιλόγιο του βιβλίου σας, σσ. 203 - 204, να προσπαθήσετε να αποδώσετε (μεταφράσετε) το αρχαίο κείμενο στα ν.ε. ....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....